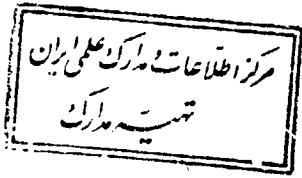

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱۳۸۰ / ۵ / ۲۸

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده هنر

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد رشته گرافیک

**بررسی نقش گرافیک در تبلیغات توریسم (نقشه‌های راهنما،
پوسترها، مجلات و بروشورها)**

پریسا پیشاورز

استاد راهنما:

دکتر محمد خزائی

بهار ۱۳۸۰

012970

۳۹۲۸۴

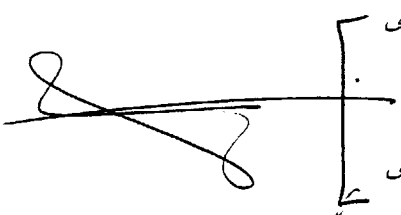
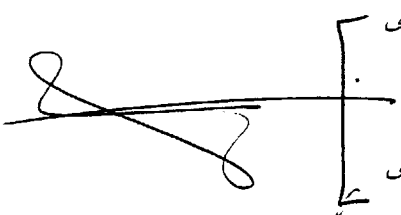

تأییدیه اعضای هیأت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیئت داوران نسخه نهایی پایان نامه خانم / آفری پریسا پیشاورز

تحت عنوان: بررسی نقش گرافیک در تبلیغات توریسم (پوستر، بروشور، مجله، نقشه‌های راهنما) - پروژه عملی:

طراحی نقشه‌های راهنما برای اطلاع رسانی به جهانگردان و طراحی پوستر در رابطه با جاذبه های توریستی (شهر

اصفهان) را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می‌کنند.

امضاء	رتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اعضای هیأت داوران
	استادیار	دکتر محمد خزائی	۱- استاد راهنما
-	-	-	۲- استاد مشاور
	مربی	سید ابوتراب احمد پناه	۳- نماینده تحصیلات تکمیلی
	مربی	سید ابوتراب احمد پناه	۴- استاد ممتحن
	مربی	میترا معنوی راد	۵- استاد ممتحن

بسمه تعالی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱ در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲ در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:
«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته _____ است
که در سال _____ در دانشکده _____ دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم / جناب آقای دکتر _____، مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر _____ و مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر _____ از آن دفاع شده است.»

ماده ۳ به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵ دانشجوی تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶ اینجانب پرسیا بیستاورز دانشجوی رشته رشته رانندگی مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: پرسیا بیستاورز
تاریخ و امضا: ۱۴۰۱/۰۱/۲۵

با تشکر از استادگرامی آقای دکتر محمد خزایی
که صمیمانه مرا در امر تهیهی این رساله یاری
نمودند.

چکیده

نیازهای فردی و خواسته‌های اجتماعی یکی از انگیزه‌های اصلی فعالیت‌های هنری و آفرینش آثار هنری می‌باشد. تاریخ فعالیت‌های هنری را می‌توان تاریخ مجموعه وظایفی دانست که از طرف اجتماع برعهده هنرمند گذاشته شده و هدف هنر برانگیختن آنهاست. هنر گرافیک یکی از مهمترین رسانه‌های تبلیغی و تصویری دوران معاصر است. طراح باید با تیزهوشی و وظیفه‌اش را در ارائه صحیح طرح به انجام رساند. این هنر که رابط بین انسانهاست، هنرمند را ناچار می‌سازد که نظری عمیق بر اجتماع و فرهنگ داشته باشد و با آگاهی بیشتر از جامعه و نیازهای آن، طرح‌های بصری را ارائه دهد. تحولات زیادی در زمینه ابزارهای گرافیک انجام شده است. در این رساله سعی شده که نقش این ابزارها در صنعت جهانگردی و گردشگری که صنعتی اقتصادی با بار فرهنگی است، مورد بررسی قرار گیرد. بعنوان نمونه نقش پوستر، نشریات، نقشه‌های راهنما و بروشورها به عنوان عوامل مؤثر برای رسیدن به اهداف فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، مورد مطالعه قرار می‌گیرند.

واژگان کلیدی: گرافیک، جهانگردی، توریسم، گردشگری، پوستر، بروشور،

نقشه‌های راهنما.

فهرست مطالب

۱	فصل اول: مقدمه و کلیات تحقیق.....
۲	۱-۱ مقدمه.....
۸	۲-۱ کلیات تحقیق.....
۱۰	۳-۱ اهداف تحقیق.....
۱۱	فصل دوم: گرافیک اطلاع رسان.....
۱۲	۱-۲ گرافیک محیطی.....
۲۶	۲-۲ گرافیک اطلاعاتی.....
۲۹	۳-۲ تابلوهای اطلاع رسان.....
۴۵	۴-۲ اطلاع رسانی.....
۵۲	فصل سوم: جهانگردی.....
۵۳	۱-۳ تعریف جهانگردی.....
۵۷	۲-۳ جهانگردی فعالیتی اقتصادی با بار فرهنگی.....
۶۶	۳-۳ نقش گرافیک در جلب گردشگران.....
۷۴	فصل چهارم: نقشه‌های راهنما.....
۷۵	۱-۴ نقشه‌های مصری.....
۷۷	۲-۴ نقشه‌های دوره اسلامی.....

۸۵	۳-۴ نقشه‌های دوره رنسانس (Renaissance)
۸۷	۴-۴ طراحی نقشه‌ها
۹۶	۴-۵ طراحی نقشه در اصفهان
۱۰۶	فصل پنجم: پوستر
۱۰۸	۱-۵ تاریخچه
۱۱۳	۲-۵ طراحی پوستر
۱۱۷	۳-۵ نقش پوستر در ارائه پیام به گردشگران
۱۲۸	۴-۵ تجزیه و تحلیل چند پوستر
۱۳۲	فصل ششم: بروشور
۱۳۴	۱-۶ طراحی بروشور
۱۳۷	۲-۶ نقش بروشورهای جهانگردی و بیان گرافیکی آن
۱۶۰	فصل هفتم: نشریات
۱۶۲	۱-۷ طراحی نشریات
۱۶۸	۲-۷ نقش نشریات در معرفی مکانهای گردشگری
۱۷۷	مصاحبه
۱۸۴	پیشنهادها
۱۸۶	نتیجه‌گیری
۱۸۹	منابع و مآخذ
۱۹۲	چکیده انگلیسی

فهرست جداول

- جدول ۱-۲-۳ زمینه‌های ایرانگردی در عصر حاضر ۶۳
- جدول ۲-۲-۳ ابعاد جهانگردی ۶۴
- جدول ۳-۲-۳ سازمانهای مرتبط با جهانگردی ۶۵
- جدول ۴-۳-۳ آمار ورود جهانگردان به کشور ۱۳۶۵-۱۳۷۰ ..... ۷۳

فهرست تصاویر

- تصویر ۱-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی شهر توکیو..... ۱۷
- تصویر ۲-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی شهر توکیو..... ۱۷
- تصویر ۳-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی دهکده‌های در ژاپن..... ۱۷
- تصویر ۴-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی پارک اکزان‌اوا در ژاپن..... ۱۸
- تصویر ۵-۱-۲ راهنمای شهری و ورودی شهر ناها در اکیناوا..... ۱۸
- تصویر ۶-۱-۲ نقشه راهنمای شهر اکیناوا..... ۱۹
- تصویر ۷-۱-۲ راهنمای شهری توکیو..... ۱۹
- تصویر ۸-۱-۲ اطلاعات شهر یوفون در ژاپن..... ۱۹
- تصویر ۹-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی شهر یاناگاوا در ژاپن..... ۲۰
- تصویر ۱۰-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی شهر توکیو..... ۲۰
- تصویر ۱۱-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی متروی شهر اکزاکا در ژاپن..... ۲۱
- تصویر ۱۲-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی شهر ساگا در ژاپن..... ۲۱
- تصویر ۱۳-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی مربوط به پارکینگی در ژاپن..... ۲۲
- تصویر ۱۴-۱-۲ طرح خدماتی در ژاپن..... ۲۲
- تصویر ۱۵-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی یک پارکینگ در ژاپن..... ۲۳
- تصویر ۱۶-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی و خدماتی ژاپن..... ۲۳
- تصویر ۱۷-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی یک پاساژ در توکیو..... ۲۳
- تصویر ۱۸-۱-۲ نقشه اطلاع رسانی پارک شینجوکوی ژاپن..... ۲۶
- تصویر ۱۹-۱-۲ نقشه راهنمای تپه شیرویاما در ژاپن..... ۲۶

- تصویر ۲-۱-۲۰ نقشه راهنمای تپه شیروياما در ژاپن ۲۵
- تصویر ۲-۱-۲۱ نقشه راهنمای یک ساختمان اداری در ژاپن ۲۵
- تصویر ۲-۱-۲۲ نقشه اطلاع‌رسانی اطلاع‌رسانی شهر فوکوآکا ۲۵
- تصویر ۲-۳-۲۳ نقشه اطلاع‌رسانی متروی شهر سندایی در ژاپن ۲۸
- تصویر ۲-۳-۲۴ نقشه راهنمای شهر پنسیلوانیا ۲۸
- تصویر ۲-۳-۲۵ نقشه راهنمای شهر پنسیلوانیا ۲۹
- تصویر ۲-۳-۲۶ نقشه راهنمای شهر فوکوآ در ژاپن ۲۹
- تصویر ۲-۳-۲۷ نقشه راهنمای مراکز خدماتی شهر ناکازاکی ۴۰
- تصویر ۲-۳-۲۸ نقشه اطلاع‌رسانی معبد تاما در ژاپن ۴۰
- تصویر ۲-۳-۲۹ نقشه اطلاعات شهری در مترو ۴۱
- تصویر ۲-۳-۳۰ نقشه اطلاع‌رسانی شهر شیزوکا در ژاپن ۴۱
- تصویر ۲-۳-۳۱ نقشه اطلاع‌رسانی مراکز صنعتی در ژاپن ۴۲
- تصویر ۲-۳-۳۲ تابلوی اطلاع‌رسانی شهر تهران ۴۳
- تصویر ۲-۳-۳۳ تابلوی اطلاع‌رسانی در شهر تهران ۴۳
- تصویر ۲-۳-۳۴ نقشه اطلاع‌رسانی در شهر تهران ۴۴
- تصویر ۲-۳-۳۵ نقشه راهنمای مترو در شهر تهران ۴۴
- تصویر ۴-۱-۱ نقشه‌های مصری ۷۶
- تصویر ۴-۲-۲ نقشه جهان و هفت اقلیم ابوریحان بیرونی ۸۲
- تصویر ۴-۲-۳ نقشه خلیج فارس ۸۲
- تصویر ۴-۲-۴ نقشه اسپانیا و شمال آفریقا ۸۲
- تصویر ۴-۲-۵ نقشه ایالت فارس ۸۳

- تصویر ۴-۲-۶ نقشه آسیای غربی و مدیترانه شرقی..... ۸۳
- تصویر ۴-۲-۷ نقشه آسیای مرکزی و ماورالنهر ۸۳
- تصویر ۴-۲-۸ نقشه سرزمینهای اسلامی آسیای باختری..... ۸۴
- تصویر ۴-۲-۹ نقشه آمریکا و آفریقای باختر ۸۴
- تصویر ۴-۴-۱۰ نقشه اطلاع رسانی قسمتی از آمریکا..... ۹۱
- تصویر ۴-۴-۱۱ راهنمای شهری ۹۱
- تصویر ۴-۴-۱۲ راهنمای شهر توکیو..... ۹۲
- تصویر ۴-۴-۱۳ راهنمای بزرگراههای شهر فیلادلفیا ۹۲
- تصویر ۴-۴-۱۴ راهنمای شهر سانفرانسیسکو..... ۹۲
- تصویر ۴-۴-۱۵ نقشه اطلاع رسانی راه آهن ژاپن ۹۳
- تصویر ۴-۴-۱۶ نقشه اطلاع رسانی متروی شهر آمستردام ۹۳
- تصویر ۴-۴-۱۷ نقشه اطلاع رسانی شهر توکیو..... ۹۴
- تصویر ۴-۴-۱۸ نقشه پارک آلکاتراس ۹۴
- تصویر ۴-۴-۱۹ نقشه اطلاع رسانی از مرکز شهر سیاتل..... ۹۵
- تصویر ۴-۴-۲۰ نقشه اطلاع رسانی شهر برلین ۹۵
- تصویر ۴-۴-۲۱ نقشه قسمت‌های مختلف هنگ کنگ ۹۵
- تصویر ۴-۴-۲۲ نقشه استان فارس ۹۹
- تصویر ۴-۴-۲۳ نقشه شهر کرمانشاه..... ۹۹
- تصویر ۴-۴-۲۴ نقشه استان گیلان ۹۹
- تصویر ۴-۴-۲۵ نقشه استان خراسان..... ۱۰۰
- تصویر ۴-۴-۲۶ نقشه شهر همدان ۱۰۰

- تصویر ۴-۴-۲۷ نقشه استان فارس..... ۱۰۱
- تصویر ۴-۴-۲۸ نقشه ایران..... ۱۰۱
- تصویر ۴-۵-۲۹ نقشه شهر کرمان..... ۱۰۲
- تصویر ۴-۵-۳۰ نقشه جامعه شهر اصفهان..... ۱۰۲
- تصویر ۴-۵-۳۱ نقشه میدان نقش جهان..... ۱۰۲
- تصویر ۴-۵-۳۲ نقشه محور فرهنگی شهر اصفهان..... ۱۰۴
- تصویر ۴-۵-۳۳ طرح میدان نقش جهان..... ۱۰۴
- تصویر ۴-۵-۳۴ نقشه مراکز فرهنگی شهر اصفهان..... ۱۰۵
- تصویر ۴-۵-۳۵ نقشه میدان نقش جهان..... ۱۰۵
- تصویر ۴-۵-۳۶ نقشه مراکز تجاری و خدماتی شهر اصفهان..... ۱۰۵
- تصویر ۵-۳-۱ پوستر گردشگری شهر سانفرانسیسکو..... ۱۲۳
- تصویر ۵-۳-۲ پوستر پارک آکاتراس..... ۱۲۳
- تصویر ۵-۳-۳ پوستر پارک..... ۱۲۳
- تصویر ۵-۳-۴ پوستر پارک ملی..... ۱۲۴
- تصویر ۵-۳-۵ پوستر پارک ملی..... ۱۲۴
- تصویر ۵-۳-۶ پوستر گردشگری..... ۱۲۴
- تصویر ۵-۳-۷ پوستر جهانگردی..... ۱۲۵
- تصویر ۵-۳-۸ پوستر جهانگردی..... ۱۲۵
- تصویر ۵-۳-۹ پوستر جهانگردی..... ۱۲۵
- تصویر ۵-۳-۱۰ پوستر گردشگری در آمریکا..... ۱۲۶
- تصویر ۵-۳-۱۱ پوستر گردشگری در آمریکا..... ۱۲۶

- تصویر ۱۲-۳-۵ پوستر گردشگری در آمریکا..... ۱۲۶
- تصویر ۱۳-۳-۵ پوستر گردشگری شهر مونتreal ۱۲۶
- تصویر ۱۴-۳-۵ پوستر گردشگری شهر سانفرانسیسکو..... ۱۲۶
- تصویر ۱۵-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۲۷
- تصویر ۱۶-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۲۸
- تصویر ۱۷-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۲۹
- تصویر ۱۸-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۳۰
- تصویر ۱۹-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۳۱
- تصویر ۲۰-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۳۲
- تصویر ۲۱-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۳۳
- تصویر ۲۲-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۳۴
- تصویر ۲۳-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۳۵
- تصویر ۲۴-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۳۶
- تصویر ۲۵-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۳۶
- تصویر ۲۶-۳-۵ پوستر ایرانگردی..... ۱۳۷
- تصویر ۱-۲-۶ طرح بروشور..... ۱۵۰
- تصویر ۲-۲-۶ طرح جلد بروشور..... ۱۵۱
- تصویر ۳-۲-۶ طرح جلد بروشور..... ۱۵۱
- تصویر ۴-۲-۶ صفحه آرای بروشور..... ۱۵۲
- تصویر ۵-۲-۶ صفحه آرای بروشور..... ۱۵۲
- تصویر ۶-۲-۶ طرح جلد بروشور..... ۱۵۲

- تصویر ۶-۲-۷ طرح جلد بروشور ۱۰۳
- تصویر ۶-۲-۸ طرح جلد بروشور ۱۵۴
- تصویر ۶-۲-۹ طرح جلد بروشور ۱۵۴
- تصویر ۶-۲-۱۰ صفحه آرایه بروشور ۱۵۵
- تصویر ۶-۲-۱۱ صفحه آرایه بروشور ۱۵۵
- تصویر ۶-۲-۱۲ طرح جلد بروشور ۱۵۶
- تصویر ۶-۲-۱۳ طرح جلد بروشور ۱۵۷
- تصویر ۶-۲-۱۴ طرح جلد بروشور ۱۵۸
- تصویر ۶-۲-۱۵ طرح جلد بروشور ۱۵۸
- تصویر ۶-۲-۱۶ بروشور جهانگردی ۱۵۹
- تصویر ۶-۲-۱۷ بروشور جهانگردی ۱۵۹
- تصویر ۷-۲-۱ طرح جلد مجله ۱۷۲
- تصویر ۷-۲-۲ صفحه آرایه مجله ۱۷۲
- تصویر ۷-۲-۳ صفحه آرایه مجله ۱۷۳
- تصویر ۷-۲-۴ صفحه آرایه مجله ۱۷۳
- تصویر ۷-۲-۵ طرح جلد کتابچه راهنما ۱۷۶
- تصویر ۷-۲-۶ طرح جلد کتابچه راهنما ۱۷۴
- تصویر ۷-۲-۷ طرح جلد نشریه ۱۷۴
- تصویر ۷-۲-۸ طرح جلد کتابچه راهنما ۱۷۵
- تصویر ۷-۲-۹ طرح جلد نشریه ۱۷۵
- تصویر ۷-۲-۱۰ طرح جلد کتابچه راهنما ۱۷۶
- تصویر ۷-۲-۱۱ طرح جلد کتابچه راهنما ۱۷۶